Skolinspektionen

Beslut

2014-04-11

Dnr 43-2013:6152

Dnr 43-2013:6151

Karlstads kommun

karlstadskommun@karlstad.se

Hammarö kommun

hammaro@hammaro.se

Karlstads-Hammarö gymnasienämnd

Rektorn vid Tingvallagymnasiet RO1

peter.myrman@karlstad.se

Beslut för gymnasieskola och gymnasie-särskola

efter tillsyn i Tingvallagymnasiet RO1 Karlstads kommun och Hammarö kommun

Tillsyn i Tingvallagymnasiet RO1

Skolinspektionen genomför tillsyn i Karlstads kommun och Hammarö kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunerna.

Tingvallagymnasiet RO1 besöktes av Skolinspektionen mellan den 17 och 19 mars 2014.

Fakta om skolenheten

Karlstads kommun har tillsammans med Hammarö kommun en gemensam nämnd för gymnasie- och vuxenutbildning, Karlstads-Hammarö gymnasienämnd med gemensam förvaltning; Karlstads-Hammarö gymnasieförvaltning. Huvudmän för verksamheterna är både Karlstads och Hammarö kommuner.

Tingvallagymnasiet som är beläget i Karlstads kommun har vid tillsynen omkring 570 elever i gymnasieskolan och omkring 30 elever i gymnasiesärskolan. Sedan höstterminen 2011 består Tingvallagymnasiet av fyra skolenheter varav två enbart omfattar vuxenutbildning. Vuxenutbildningen behandlas inte i detta beslut utan bedöms i ett särskilt beslut. Två skolenheter vid Tingvallagymnasiet omfattar gymnasie- och gymnasiesärskola. Dessa skolenheter har var sin rektor. Skolenheterna benämns rektorsområde 1 (RO1) och rektorsområde 2 (RO2). Detta beslut rör RO1. Skolenheterna har en övergripande gemensam verksamhetschef. Verksamhetschefen är rektorernas chef och ansvarar dessutom för elevhälsan, vilken är gemensam för båda skolenheterna.

Skolenheterna tillhandahåller utbildning inom olika gymnasie- och gymnasiesärskoleprogram. Inom gymnasieskolan är ett program högskoleförberedande och resten av programmen är yrkesprogram. Inom yrkesprogrammen finns också elever som läser programmen som lärling. På det högskoleförberedande programmet, ekonomiprogrammet, har antalet elever ökat kraftigt sedan programmet startade 2011. Antalet elever på yrkesprogrammen har istället minskat, framförallt gäller det handels- och administrationsprogrammet. Utbildning för elever på gymnasiesärskolan sker i årskurs 1 enligt den nya gymnasiesärskolan (Gysär13) och i årskurserna 2-4 enligt den gamla gymnasiesärskolans styrdokument. Varje enhet omfattar dels eleverna på vissa program, dels de lärare som har sin arbetslagstillhörighet knuten till dessa program. Det förekommer att lärare har undervisning för elever som tillhör andra skolenheter än den de själva ingår i. Lärarna som undervisar på gymnasiesärskolans program utgör ett arbetslag men lärarna i arbetslaget tillhör olika skolenheter och leds av två rektorer.

De senaste åren har det skett en rad organisationsförändringar inom Karlstads-Hammarö gymnasieförvaltning som bland annat har inneburit stora förändringar för Tingvallagymnasiet. Förändringarna initierades av att en av de kommunala gymnasieskolorna, Tullholmsgymnasiet, lades ned 2011 och att de verksamheter och program som fanns där flyttades till övriga kommunala gymnasieskolor i Karlstads kommun och Hammarö kommun. De verksamheter och program som flyttades från Tullholmsgymnasiet till Tingvallagymnasiet var följande: vuxenutbildningens tre skolformer, hotell- och restaurangprogrammet och delar av Introduktionsutbildning för nyanlända elever inom ramen för gymnasieskolans individuella program (IVIK) före gymnasiereformen 2011, Gy11. Gy11 innebar också ytterligare två nya program för Tingvallagymnasiet: ekonomiprogrammet och preparandutbildningen inom introduktionsprogrammen. Samtidigt flyttades andra program från Tingvallagymnasiet till andra skolor under 2011 och 2012. Hösten 2013 flyttades gymnasiesärskolans hotell- och restaurangprogram till Tingvallagymnasiet. Rektorerna har även de senaste åren bytt ansvarsområden flera gånger. Just nu pågår en ny organisationsöversyn som ska vara klar till hösten 2014 som en följd av att Hammarögymnasiet håller på att avvecklas och att några av de gymnasie- och gymnasiesärskoleprogram som finns där kommer att flyttas till Tingvallagymnasiet. Förvaltningen ser också över organisationen för hela gymnasiesärskolan, antalet verksamhetschefer och antalet rektorer.

På Tingvallagymnasiet finns ett studiecenter integrerat med skolbiblioteket. Studiecentret är öppet för alla elever i Karlstads och Hammarö kommuner, från grundskola upp till vuxenutbildning. Här erbjuds öppen handledning i svenska, engelska och matematik två kvällar i veckan samt på lördagar. På studiecentret finns också en verksamhet som heter stöd och vägledning, SOL, som är öppen två kvällar i veckan och på sport- och påsklov. På SOL finns pedagoger som erbjuder handledning för gymnasieelever som går på någon av de kommunala gymnasieskolorna och som har eller riskerar att få betyget F i gymnasiegemensamma ämnen.

RO1 omfattar utbildning för elever i årskurserna 1-3 på handels- och administrationsprogrammet och ekonomiprogrammet, samt utbildning för elever i årskurserna 2-4 på gymnasiesärskolans handels- och administrationsprogram och för elever i årskurs 1 på gymnasiesärskolans program för administration, handel och varuhantering. Handels- och administrationsprogrammet inom gymnasieskolan har inriktningarna administrativ service samt handel och service. Totalt går drygt 100 elever på programmet, varav 24 är lärlingar. Ekonomiprogrammet har inriktningarna ekonomi och juridik. Totalt går drygt 280 elever på programmet. På gymnasiesärskolans handels- och administrationsprogram

samt programmet för administration, handel och varuhantering går drygt 20 elever.

Kunskapsresultat

Av Skolverkets officiella statistik framgår att av de elever som avslutade utbildningen på handels- och administrationsprogrammet läsåret 2012/13 fick mellan 84 och 100 procent lägst betyget godkänt i kärnämneskurserna. För de karaktärsämneskurser som redovisas i den nationella statistiken och projektarbetet erhöll mellan 92 och 100 procent minst godkänt betyg. Totalt 79 procent av eleverna på handels- och administrationsprogrammet var behöriga till studier vid universitet och högskola samma år, vilket överensstämde med genomsnittet i riket. Det är betydligt högre jämfört med läsåret 2011/12 då 59 procent var behöriga. Statistiken visar vidare att den genomsnittliga betygspoängen för elever som avslutade sin utbildning läsåret 2012/13 vid handels- och administrationsprogrammet var 12,7. Detta var i paritet med riket (12,8). Jämfört med läsåret 2011/12 har kunskapsresultaten sjunkit något avseende genomsnittlig betygspoäng, men andelen elever som erhållit behörighet till högskola och universitet har ökat. Andelen elever som avslutat sin utbildning inom fyra år var 86 procent, vilket var högre än riket (79 procent).

Eftersom ekonomiprogrammet startade i samband med gymnasiereformen 2011 har inga elever hunnit avsluta sin utbildning ännu och därför finns ingen tillgänglig statistik angående ekonomiprogrammet.

För gymnasiesärskolan saknas officiell statistik över kunskapsresultat. Skolenheten har inte gjort någon egen sammanställning över kunskapsresultaten i samtliga kurser eller någon sammanställning över andel elever med slutbetyg. För de elever som går i årskurs 1 på programmet för administration, handel och varuhantering (Gysär13) har inga kurser avslutats än, varför det inte finns några betyg att redovisa. Skolan redovisar till Skolinspektionen resultat från två kurser, en kärnämneskurs och en karaktärsämneskurs, från vårterminen i årskurs 4 för utbildning enligt den gamla gymnasiesärskolans styrdokument på handels- och administrationsprogrammet. Av den sammanställningen framgår att läsåret 2010/11 nådde i stort sett alla elever minst betyget godkänt i den kärnämneskurs och den karaktärsämneskurs som redovisas. Läsåret 2011/12 nådde samtliga elever minst godkänt betyg i den kärnämneskurs och karaktärsämneskurs som redovisas. Det finns inte några uppgifter för läsåret 2012/13. Skolan har också skickat in en sammanställning över resultat och måluppfyllelse för elever inom samtliga gymnasiesärskoleprogram som finns inom Karlstads-Hammarö gymnasieförvaltning. Av den framgår bland annat att 90 procent av samtliga elever som påbörjade sin utbildning 2008 avslutade den 2012. De avhopp eller avbrott som skett beror på flytt till annan ort, övergång till

introduktionsprogram eller att eleven fått arbete. Redovisningen är dock inte uppdelad per gymnasiesärskoleprogram så resultat och måluppfyllelse för avgångseleverna på handels- och administrationsprogrammet framgår inte.

Helhetsbedömning

RO1 på Tingvallagymnasiet leds av en erfaren rektor. Rektor kom till skolan i samband med den stora omorganisationen av Karlstads-Hammarös kommunala gymnasieskolor som inleddes 2011. Under ett antal år har program flyttats mellan de kommunala gymnasieskolorna och programmen har också bytt rektorer flera gånger under kort tid. De många omorganisationerna har präglat Tingvallagymnasiet och är enligt rektor och lärare en förklaring till varför skolenheten brister på flera områden.

De allra flesta elever som Skolinspektionen talat med uttrycker att de generellt är nöjda med sitt program och skolval. Eleverna berättar om engagerade och kunniga lärare som det främsta skälet till att de trivs med sina utbildningar. Eleverna känner sig också trygga på skolan. Den väl utvecklade stödverksamheten som finns på skolan är något som elever, lärare och rektor inom gymnasieskolans program särskilt lyfter fram. Måluppfyllelsen vad gäller kunskapsresultaten ligger i nivå med riket för elever på handels- och administrationsprogrammet. Skolenheten saknar dock en samlad bild av kunskapsresultaten för elever på gymnasiesärskolans handels- och administrationsprogram. Det underlag som skolan lämnat in är alltför bristfälligt för att några slutsatser ska kunna dras.

Flera av de brister som Skolinspektionen har identifierat rör gymnasiesärskolans program. Det är en otydlig organisation med två rektorer som tillsammans ansvarar för gymnasiesärskolan. Det brister i elevinflytande och i uppföljningen av elevernas kunskapsresultat. För eleverna i gymnasiesärskolan ingår inte heller specialpedagog i elevhälsans förebyggande och främjande arbete. Det brister även i samverkan mellan gymnasiesärskolan och gymnasieskolan. Gymnasiesärskolans verksamhet behöver också synliggöras, exempelvis i planen mot kränkande behandling.

Av tillsynen framgår att flera av de brister som Skolinspektionen identifierat vid Tingvallagymnasiets RO1 och som redovisas i beslutet är sådana som rektorn har ett särskilt utpekat ansvar för. Rektorn måste därför i sin funktion som pedagogisk ledare se till att verksamheten som helhet inriktas mot att nå de nationella målen i skollagen och läroplanen. Det bedrivs exempelvis inte ett systematiskt och målinriktat arbete kring examensmål/programmål eller ett målinriktade arbetet för att motverka kränkande behandling. Skolenhetens plan mot kränkande behandling brister. Ett viktigt verktyg i detta arbete är det sys-

tematiska kvalitetsarbetet som behöver förbättras. Av tillsynen framgår också att det finns otydligheter i ansvarsfördelningen och gränsdragningen mellan rektorerna vid Tingvallagymnasiets skolenheter. Detta syns framförallt inom gymnasiesärskolan, men det har även fått följder för arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet och värdegrundsarbetet eftersom detta inte utgår från ett arbete med personal och elever i den egna enheten.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på områden som huvudmännen behöver åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlstads kommun och Hammarö kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 18 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Karlstads kommun och Hammarö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Undervisningen i gymnasieskolan ska utgå från och omfatta examensmålen för respektive nationellt program
- Undervisningen i gymnasiesärskolan ska utgå från programmål för respektive nationellt program
- Lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål
- Samverkan mellan gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska utvecklas

Motivering

Av skollagen framgår det att för varje nationellt program i gymnasieskolan ska det finnas examensmål som innehåller mål för programmet. Enligt förarbetena (prop. 2008/09:199 s. 117) ska examensmålen ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen från elevens första dag på programmet. Examensmålen ska styra utbildningen och gymnasiearbetets utformning och innehåll. Av skollagen framgår vidare att det för varje nationellt program i gymnasiesärskolan ska finnas programmål. Enligt förarbetena (prop. 2011/12:50 s.

57) bör programmålen styra utbildningen och gymnasiesärskolearbetets utformning och innehåll. I läroplanerna anges att lärarna ska samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. Enligt läroplanerna ska samverkan mellan gymnasiesärskolan och gymnasieskolan utvecklas. Av förarbetena till den nya gymnasiesärskolan (prop. 2011/12:50 s. 36) framgår att för att människor med funktionsnedsättning ska vara fullt delaktiga i samhällslivet krävs att människor med och utan funktionsnedsättning möts i skolan, på arbetet och på fritiden. Det är därför viktigt att det finns goda förutsättningar för utbyte och samverkan mellan de olika skolformerna. Om sådan samverkan finns får alla elever möjligheter att lära känna varandra och möta en mångfald av egenskaper och olikheter.

Av intervjuer med elever inom gymnasie- och gymnasiesärskolans program framgår att de inte har kännedom om de examensmål respektive programmål som ska ligga till grund för planeringen av utbildningen och undervisningen. Eleverna uppger att lärarna istället fokuserar på ämnes- och kursplaner i sin undervisning. Detta är en bild som bekräftas av lärarna. Lärare på handels- och administrationsprogrammet inom gymnasieskolan ger exempel på att de istället för att ta upp examensmål pratar om kommande yrkesroller. Några lärare menar att examensmålen kan vara för svåra för eleverna att förstå. Lärare på ekonomiprogrammet inom gymnasieskolan uppger att de inte arbetar systematiskt med att klargöra examensmålen och att detta inte är något som diskuteras på deras gemensamma arbetslagsmöten. Lärarna säger att de går igenom målen för kurserna, men att de är dåliga på att se de övergripande målen. Lärarna på gymnasiesärskolan har lite olika uppfattningar, det finns lärare som säger att de utgår från programmålen i sin undervisning men andra uppger att de inte gör det. Rektor uppger att man i samband med implementeringen av reformen gymnasiesärskolan 2013, Gysär13, har diskuterat programmål i lärararbetslaget men att det är något som man behöver arbeta med mer. Rektor har också uppfattningen att det kan skilja sig åt mellan gymnasie- och gymnasiesärskoleprogrammen om undervisningen inriktas mot examens- och programmål eller inte.

Vad gäller samverkan mellan lärare och ämnen för att undervisningens olika delar ska hänga ihop och bilda en helhet varierar det mellan programmen i vilken grad detta sker. Lärare och elever från alla program ger exempel på att det sker ibland i samband med att man arbetar med vissa s.k. case eller projekt. Däremot säger lärare på ekonomiprogrammet inom gymnasieskolan att det inte finns något systematiskt arbete kring hur samverkan ska ske. Elever på handels- och administrationsprogrammet och elever på gymnasiesärskolans handels- och administrationsprogram samt programmet för administration, handel och varuhantering läser de gymnasiegemensamma respektive gymnasiesärskolegemensamma ämnena tillsammans med elever som går på yrkespro-

gram och gymnasiesärskoleprogram inom RO2. I samtal med lärare i gymnasiesärskolan framkommer en oro för att den nya organisationen i höst med ytterligare program inom gymnasiesärskolan kommer att innebära större grupper i de gymnasiesärskolegemensamma ämnena. Lärarna uppger att det kommer att bli svårare för dem att hantera programmålen när fler elever som går på olika program ska läsa de gymnasiesärskolegemensamma ämnena tillsammans. Rektor uppger att det är av ekonomiska skäl dessa ämnen läses tillsammans och han säger att lärarna ska samverka samtidigt som det pedagogiskt blir svårt. Enligt rektor behöver skolan arbeta mer med de övergripande frågorna, fokus har inte varit på helheten.

RO1 ansvarar för gymnasieskolans handels- och administrationsprogram och gymnasiesärskolans handels- och administrationsprogram samt programmet för administration, handel och varuhantering. Enligt rektor är motiveringen till organisationen av gymnasiesärskolans program att man velat öka möjligheten till samverkan mellan gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Trots detta syfte uppger lärare, elever och rektor på programmen att det inte sker någon samverkan mellan gymnasiesärskolan och gymnasieskolan. Det finns till exempel inte någon elev på gymnasiesärskolan som läser kurser enligt gymnasieskolans ämnes- och kursplaner. Elever på gymnasiesärskolan säger att det skulle vara roligt att samarbeta med elever på gymnasieskolan och en elev uppger sig vilja läsa kurser inom gymnasieskolan. Lärarna inom gymnasiesärskolan uttrycker att deras elever är bortglömda i många avseenden.

Av utredningen framgår att utbildningen och undervisningen inte i tillräcklig utsträckning utgår från examensmål och programmål. Dessutom saknas utvecklade former för samverkan mellan lärare. Av utredningen framgår också att det heller finns någon utvecklad samverkan mellan gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmännen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

16 kap. 6 § skollagen, 19 kap. 2 § skollagen (utbildning påbörjad före den 1 juli 2013), 19 kap. 5 § skollagen (utbildning påbörjad efter den 30 juni 2013)

Förordningen om examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14) och för skolenheten aktuella examensmål, Förordningen om särskilda programmål för gymnasiesärskolans nationella program (SKOLFS 1994:13) och för skolenhetens aktuella programmål (utbildning påbörjad före den 1 juli 2013), Förordningen om programmål för gymnasiesärskolans nationella program (SKOLFS 2013:5) och för skolenheten aktuella programmål (utbildning påbörjad efter den 30 juni 2013)

Lgy11 1. Skolans värdegrund och uppgifter, Varje skolas utveckling, Läroplan för gymnasiesärskolan 2013 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Varje skolas utveckling

Lgy 11 2.1 Kunskaper, Lpf 94 2.1 Kunskaper/Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2.1 Kunskaper

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Karlstads kommun och Hammarö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Vid skolenheten ska det finnas forum för samråd med eleverna i gymnasiesärskolan, vid vilka frågor av betydelse för utbildningen behandlas

Motivering

Av skollagen framgår att eleverna ska ges inflytande över utbildningen och att det vid varje skolenhet ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Inom ramen för sådana forum ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations och samrådsskyldigheten fullgörs. Av läroplanerna framgår det vidare att skolans mål är att varje elev aktivt utövar sitt inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan och utifrån demokratins principer vidareutveckla sin förmåga att arbeta i demokratiska former och målet samt stärker sin tilltro till den egna förmågan att själv och tillsammans med andra ta initiativ, ta ansvar och påverka sina villkor.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att det finns ett elevråd på skolan som regelbundet träffar rektor och där frågor som är av vikt för enhetens verksamhet och för eleverna tas upp. Elevrådet får underlag från de klassråd som genomförs regelbundet på gymnasieskolans program. Av intervjuer framkommer dock att det inte finns några elever från gymnasiesärskolan representerade i elevrådet och det finns inte något annat forum för samråd där gymnasiesärskolans elever regelbundet träffar rektor. Både elever, lärare och rektor för gymnasiesärskolan uppger att eleverna inte vill vara med i elevrådet. Av intervjuer med samma personer framgår att elever på gymnasiesärskolan har klassråd som oftast protokollförs. Av intervjuer med elever och lärare framgår att kvaliteten på klassråden varierar och att de sällan rör övergripande frågor

av vikt för utbildningen. Protokollen från klassråden i gymnasiesärskolan skickas inte vidare till elevrådet. Rektor uppger att han tar del av klassrådsprotokollen och han menar att det inte finns något hinder för gymnasiesärskolans elever att delta i elevrådet.

Av utredningen framgår att det finns brister i skolenhetens arbete med elevinflytande. Det saknas forum för eleverna i gymnasiesärskolan som behandlar frågor som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna samt där information om beslut kan ges och synpunkter på beslut lämnas. De forum som finns för dessa elevers inflytande är inte tillräckliga då de enligt utredningen inte tar upp den typ av frågor som ett forum ska behandla och informations- och samrådsskyldigheten inte uppfylls. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmännen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 4 § och 4 kap. 13 § skollagen

Läroplan för gymnasieskolan 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, Lpf 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2.3 elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Karlstads kommun och Hammarö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Vid skolenheten ska det bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever
- Det ska finnas en plan mot kränkande behandling för skolenheten som anger de åtgärder behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling det aktuella året samt innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts

Motivering

Skollagen anger att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Vidare ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det

kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I intervjuer med elever, lärare, rektor uppges i samtliga grupper att elever trivs och att det är mycket ovanligt att kränkningar eller diskriminering förekommer. Intervjuer med elever, lärare och rektor visar dock att det vid Tingvallagymnasiet inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Vissa elever uppger att frågor kring kränkningar enbart tas upp om det har hänt något i klassrummet. Intervjuerna med elever visar att inte alla elever tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Några elever i årskurs 3 uppger att de fick ta del av planen i årskurs 1, men att den sedan inte har använts i utbildningen. I flera av lärarintervjuerna framkommer att det inte bedrivs ett gemensamt arbete för att förebygga kränkande behandling. Vissa av lärarna beskriver att de i sina kurser har tagit upp aktuella frågor som berör relationer och diskriminering men att detta är kopplat till centralt innehåll i kursen eller påkallat av att något inträffat i gruppen. Däremot ges inga exempel på aktiviteter eller åtgärder som genererats utifrån ett gemensamt förebyggande arbete på enheten. Av intervjuer med elever och lärare på handels- och administrationsprogrammet framgår också att det inte finns någon uttalad strategi för hur arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling ska ske för elever som genomför APL. Lärare på handels- och administrationsprogrammet uppger att man inte hinner arbeta med planen mot kränkande behandling och att det inte är en plan som används systematiskt. Som förklaring till detta anger lärarna att omorganisationer och rektorsbyten har gjort att de inte fått någon kontinuitet i arbetet och att de inte fått tillräckliga resurser för att möjliggöra sina åtaganden.

Skolinspektionen har tagit del av Tingvallagymnasiets likabehandlingsplan, tillika plan mot kränkande behandling, "Likabehandlingsplan för Tingvallgymnasiet". Planen är gemensam med RO2. Planen är generellt hållen där de skilda förutsättningarna och behoven i de olika skolenheterna, de olika utbildningarna och lokalerna där utbildningarna bedrivs inte speglas konkret i de åtgärder som planeras. Det framgår till exempel inte de skilda förutsättningar som gäller för elever på högskoleförberedande program, yrkesprogram med arbetsplatsförlagt lärande, APL, lärlingsutbildning där merparten av utbildningen bedrivs som APL och gymnasiesärskolans yrkesprogram som också har APL. I planen tydliggörs vilket ansvar rektorer, personal och elever har i arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling. Under rubriken "Hur vi kartlägger" anges att detta ska ske genom utvecklingssamtal, genom mentorsmöte med elevhälsa, mentorstid, enkätundersökning och hälsosamtal men några resultat av kartläggning i form av konkreta åtgärder som ska ge-

nomföras under det kommande året återfinns inte i planen. Planen saknar även en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts.

Av elever som Skolinspektionen intervjuat inom gymnasiesärskolan uppger samtliga att de är trygga och att de tycker att det är en bra stämning på skolan. I samtal med representanter för elevhälsan och i samtal med lärare inom gymnasiesärskolan framkommer dock att de är bekymrade över att elever inom gymnasiesärskolan är ganska isolerade på skolan. De uppger att gymnasiesärskolans elever håller sig för sig själva och att det inte finns några gemensamma ytor för eleverna att träffas på. Enligt elevhälsan och lärarna finns det elever i gymnasiesärskolan som uppger att de blir "uttittade" av gymnasieskolans elever och att de "stirrar på dem", ett ställe som nämns är matsalen. Elevhälsans och lärarnas iakttagelser av riskområden syns dock inte i planen mot kränkande behandling.

Av intervju med rektor framgår att rektor, personal och elever inte är involverade i ett arbete med att kartlägga de behov som finns i gymnasieskolan respektive gymnasiesärskolan och utifrån dem planera förebyggande åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling. Rektor bekräftar att en svaghet i planen är att det inte finns konkreta åtgärder i den.

Utredningen visar att det vid skolenheten inte bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Utredningen visar också att det inte i planen mot kränkande behandling anges vilka konkreta åtgärder som skolenheten, utifrån kartläggningar av risker för kränkande behandling i de olika verksamheterna och lokalerna där utbildningarna bedrivs, avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. Planen saknar även en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmännen föreläggs avhjälpa bristerna.

Författning

6 kap. 6 § och 8 § skollagen

Lgy 11 2.2 Normer och värden

Lpf 94 2.2 Normer och värden/Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2.2 Normer och värden

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Karlstads kommun och Hammarö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ha god kunskap om det inre arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen
- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen för att uppfylla de nationella målen
- Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever

Motivering

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn enligt läroplanerna ansvar för skolans resultat. Enligt skollagen ansvarar rektorn även för att det bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består av planering, uppföljning och utveckling av verksamheten. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Skolinspektionen har inför tillsynen genomfört en enkät med pedagogisk personal på Tingvallagymnasiet under hösten 2013. Av de som har besvarat enkäten (36 pedagoger av totalt 55) har mer än var tredje pedagog svarat att rektor inte har god kunskap om det dagliga arbetet på skolan och hälften av pedagogerna tycker inte att rektor tar ansvar för det pedagogiska arbetet på skolan. Av intervjuer med lärare framgår att rektor inte har axlat rollen som pedagogisk ledare och lärarna menar att det beror på att rektor inte har fått förutsättningar för detta. Enligt lärarna har rektor för mycket att göra med ekonomi och organisation vilket gör att rektor aldrig har tid, rektor är inte med i klassrummen och syns sällan i verksamheten. Lärarna på handels- och administrationsprogrammet säger att arbetsplatsträffarna handlar mer om att programmet ska "överleva" än om pedagogiska frågor. En lärare uppger att "vi byter chefer hela tiden vilket gör att vi inte känner att vi får den pedagogiska ledning vi behöver."

Av samtal med rektor framgår att han är bekymrad över att han inte kan driva verksamheten som pedagogisk ledare. Rektor förklarar att det beror på att fokus har varit på att klara ekonomin och genomföra de stora omorganisationer som skett på Tingvallagymnasiet de senaste åren. Samtidigt framhåller rektor i

samband med faktakontrollen av beslutet att det trots detta hunnits med flera pedagogiska satsningar under de senaste åren. Som exempel nämner rektor ett stort arbete kring Gysär13 angående betyg och bedömning, utveckling av mentorsrollen kopplat till den så kallade åtgärdstrappan i mentorspärmen, införande av klasskonferenser, klassråd och elevråd. Rektor menar att om man ska vara en pedagogisk ledare ska man vara en aktiv del i verksamheten och veta vad som händer. Rektor säger att han går ut då och då i verksamheten, men att detta ofta är föranlett av något som har hänt, det finns ingen systematik i det. Enligt rektor försöker Karlstads-Hammarös gymnasieförvaltning nu skapa en grundstruktur med en organisation som ska möjliggöra och stödja rektor i det pedagogiska ledarskapet.

Av de pedagoger som inför tillsynen besvarat Skolinspektionens enkät hösten 2013 har tre av fem pedagoger svarat att rektor inte ser till att arbetssätt förändras om eleverna inte uppnår kunskapskraven. Samma andel uppger också att rektor inte ser till att uppföljningen av deras arbete leder till relevanta förändringar i arbetssätt. Två av fem uppger att rektor inte ser till att utvärdering av elevernas kunskapsutveckling ligger till grund för utvecklingen av utbildningen.

I samband med Skolinspektionens tillsyn har aktuell dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet begärts in. Av dokumentet "Kvalitetsuppföljning för verksamhetsåret 2012, Tingvallgymnasiet" finns en samlad redovisning av resultaten från både RO1 och RO2. Att Tingvallagymnasiet är organiserat i två rektorsområden (skolenheter) nämns inte och dokumentationen är inte uppdelad per rektorsområde. Det finns inte inlämnat någon annan dokumentation som enbart rör RO1. I dokumentet redovisas delar av resultat av den så kallade kund- och brukarundersökningen, KBU, som elever i årskurs 2 besvarat. I den finns exempel på frågor som rör elevers trivsel, trygghet och studiero samt inflytande. När det gäller elevers kunskapsresultat anges att målet är att betygsgenomsnittet ska ligga över genomsnittet för riket. Det finns redovisat andel elever med slutbetyg, genomsnittsbetyg och andel med utökat program för gymnasieskolans program jämfört med riket. En jämförelse mellan resultatet i det nationella ämnesprovet för matematik A och kursbetyg görs också. Förutom matematik A redovisas även ett kursbetyg i ett utvalt karaktärsämne per program. Resultaten analyseras och förslag på åtgärder anges. För gymnasiesärskolans program görs dock ingen sammanställning av andel elever med slutbetyg. Här redovisas enbart antal elever som går på programmet och betygsresultat i årskurs 4 i två utvalda ämnen. Som utvecklingsområde för gymnasiesärskolan anges "mycket återstår att göra när det gäller närmandet mellan Ha och Hp1-14 men steg har tagits och majoriteten av personalen på gymnasiesärskolan arbetar även inom det ordinarie programmet vilket leder till frukt-

bara möten och kontakter. På sikt ska fler elever slussas in i fler kurser inom handelsprogrammet."

Av intervjuer med lärare framgår att de inte är involverade i framtagandet av ovanstående dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet. Lärarna uppger att det på skolenheten inte görs några systematiska sammanställningar på program- eller skolenhetsnivå av elevers kunskapsresultat som diskuteras med dem. Lärarna uppger dock att de har bra kunskap om hur det går för eleverna i deras respektive ämne även om man saknar det på mer övergripande nivå. Lärarna på ekonomiprogrammet uppger att man i samband med klasskonferenserna får en kunskap på klassnivå av hur det går för eleverna. Lärare på gymnasiesärskolan uppger att de har kunskap på individnivå för hur det går för eleverna men att det inte görs några övergripande sammanställningar och de säger att de inte deltar i det systematiska kvalitetsarbetet. Lärarna på gymnasiesärskolan känner inte till att det görs sammanställningar av elevers betyg i årskurs 4 i två utvalda ämnen. Av intervjuer med elever framgår att de inte deltar i det systematiska kvalitetsarbetet och att de till exempel inte vet hur deras kunskapsresultat är jämfört med andra program i riket. Av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår också att det inte görs någon effektuppföljning av hur det går för eleverna efter att de avslutat sina studier.

Av rektors verksamhetsredogörelse framgår att det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå är under uppbyggnad och att arbetet med Skolverkets modell, BRUK (bedömning, reflektion, utveckling, kvalitet), har startat på skolenheten under detta läsår. Tidigare hade man bara den årliga kvalitetsredovisningen som dokumentet "Kvalitetsuppföljning för verksamhetsåret 2012, Tingvallgymnasiet" är exempel på. I samtal med rektor framgår att han anser att det systematiska kvalitetsarbetet behöver förbättras och att lärare och elever behöver bli mer delaktiga i arbetet. Rektor tycker själv att den dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet som skickats in till Skolinspektionen håller låg kvalitet. Rektor pekar till exempel på att det inte görs några betygssammanställningar över samtliga kurser och att det saknas statistik för hur det går för eleverna i framtiden. Speciellt lyfter rektor fram att den statistik som lämnats in angående gymnasiesärskolan är undermålig. Att rektors pedagogiska ledarskap och utvecklingen av utbildningen får lågt resultat i den enkät från Skolinspektionen som pedagogerna besvarat menar rektor beror på de stora omorganisationer som varit och att personalen bytt rektor vid flera tillfällen. Enligt rektor har man inte fått förstärkta resurser för att hantera omorganisationen vilket gjort att rektor varit tvungen att prioritera ekonomi och organisation före det pedagogiska ledarskapet och det systematiska kvalitetsarbetet. Samtidigt framhåller rektor i samband med faktakontrollen av beslutet, som ovan

nämnts, att det trots detta hunnits med flera pedagogiska satsningar under de senaste åren.

Av utredningen framgår att det finns brister i rektors pedagogiska ledarskap och kunskap om det inre arbetet vid skolenheten. Det brister också i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektor verkar inte tillräckligt för att utbildningarna inom RO1 planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningarna. Rektor ansvarar inte tillräckligt för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmännen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap. 4-5 §§ skollagen,

Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar, Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar/Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2.6 Rektorns ansvar

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Karlstads kommun och Hammarö kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Rektor ska besluta om sin enhets inre organisation och i övrigt fatta de beslut som följer av författningarna

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska besluta om sin enhets inre organisation och i övrigt fatta de beslut och ha det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar.

Av intervjuer med lärare framgå att de upplever att organisationen på Tingvallagymnasiet med två rektorsområden (skolenheter) och två rektorer innebär att rektorerna är beroende av varandra för att fatta beslut om sin enhet. "Ingen rektor vågar ta beslut utan att fråga den andra", uppger flera lärare. Fördelningen av gymnasieskolans olika program upplevs dock som tydlig och alla lärare vet vem som är deras rektor. Även eleverna på gymnasieskolans program uppger att de vet vem som är deras rektor. Däremot uppger lärarna på gymnasiesärskolan att det är problematiskt att de är ett arbetslag som har två rektorer, detta eftersom det skapar en otydlighet angående vilken rektor som är

ansvarig. Av intervjuer med elever på gymnasiesärskolan framgår också att det råder viss osäkerhet angående vem som är deras rektor.

Enligt rektor är det tydligt vem som är chef och vem som är ansvarig för olika elevgrupper samt att rektor kan fatta beslut om sin enhets inre organisation när det gäller gymnasieskolans program. Rektor ser det som en styrka att han kan samarbeta med rektor för RO2. För gymnasiesärskolans program instämmer dock rektor i att det blir otydligt vem som är ansvarig i och med att det är två rektorer för samma arbetslag. Rektors uppfattning är att det bör vara en rektor för gymnasiesärskolans program. Enligt rektor är motiveringen till att gymnasiesärskolans program har två rektorer att man genom denna organisation velat öka möjligheten till samverkan mellan gymnasieskolan och gymnasiesärskolan (se ovan under bedömningsområde Undervisning och lärande).

De verksamhetsredogörelser som rektorerna för RO1 och RO2 lämnat in till Skolinspektionen är snarlika. Skolenheten RO1 har ingen egen plan för att förebygga och förhindra kränkande behandling (se ovan under bedömningsområde Trygghet och studiero) utan den är gemensam med skolenheten RO2 och har inte upprättats genom ett arbete med personal och elever i den egna enheten. I dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet finns ingen separat redovisning av resultaten för skolenheten RO1 utan kvalitetsarbetet sker tillsammans med skolenheten RO2 och inte i ett arbete med personal och elever i den egna enheten (se ovan under bedömningsområde Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen).

Av utredningen framgår att det finns otydligheter i ansvarsfördelningen och gränsdragningen mellan rektorerna vid Tingvallagymnasiets skolenheter. Detta har fått till följd att rektor inte beslutar om sin enhets inre organisation och i övrigt fattar de beslut som följer av författningarna. Framförallt gäller detta gymnasiesärskolans program där två rektorer ansvarar för samma arbetslag. Det gäller i hela skolenheten såvitt avser det systematiska kvalitetsarbetet och värdegrundsarbetet som inte utgår från ett arbete med personal och elever i den egna skolenheten och där det i dokumentationen inte går att urskilja vad som gäller specifikt för skolenheten RO1. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmännen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning
2 kap. 9 och 10 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning

Bedömning
Karlstads kommun och Hammarö kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning.

- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande
- Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser

Motivering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av rektors verksamhetsredogörelse framgår att RO1 och RO2 delar på en gemensam elevhälsoteamresurs som leds av verksamhetschefen. För gymnasieskolans elever ingår specialpedagog, kurator och skolsköterska i elevhälsan. Det finns tillgång till skolläkare för både gymnasieskolans och gymnasiesärskolans elever. I samtal med representanter för elevhälsan framgår att det inte finns någon anställd psykolog, men att det finns pengar att söka för psykologhjälp vid behov. Elevhälsans representanter säger att de lärt sig att klara sig utan psykolog men att "en psykolog i verksamheten skulle vara fantastiskt" bland annat med tanke på att många elever enligt elevhälsan "har det tufft" på gymnasiet. Av den enkät som elever i årskurs 2 fått besvara inför Skolinspektionens tillsyn får elevhälsan betyg 8 på en 10-gradig skala, av de som besvarat enkäten (162 elever av totalt 202). Elevhälsans representanter berättar att de arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Som exempel kan nämnas att de arbetar i klasserna med studieteknik, sex- och samlevnadsundervisning, hälsoprojekt där psykisk ohälsa och stress tas upp och de deltar i ett förebyggande "cannabisprojekt" i samarbete med socialtjänst och polis.

I samtal med elevhälsans representanter, lärare och rektor framgår dock att elevhälsan för gymnasiesärskolans elever enbart består av skolsköterska och kurator. Ingen kan förklara varför specialpedagog inte ingår i elevhälsan eller deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för gymnasiesärskolans elever. Rektor uppger att han inte kände till att elevhälsan för gymnasiesärskolan saknade specialpedagog när han tillträdde som rektor för gymnasiesärskolan under våren 2013. Denna brist upptäckte rektor i samband med en elevkonferens där det framkom att en det behövdes utredning av specialpedagog. Rektor kontaktade då specialpedagogen som genomförde en utredning och ytterligare utredningar för gymnasiesärskolans elever har genomförts efter detta. Att rektor från början inte kände till denna brist berodde enligt rektor på att ansva-

ret för elevhälsan ligger hos verksamhetschefen. Enligt rektor planerar man att göra en organisationsförändring i höst där tanken är att ansvaret för elevhälsan ska ligga på en rektor och inte som idag på verksamhetschefen. Rektor uppger också att när bristen på specialpedagog för gymnasiesärskolans elever blev uppenbar togs det hänsyn till detta i budgetarbetet och elevhälsan kommer att förstärkas under år 2014 för att se till att bristen åtgärdas.

Av utredningen har inget annat framkommit än att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande, men att psykolog inte ingår eller deltar i detta arbete. Det finns inte heller tillgång till psykolog i andra avseenden. Eleverna på gymnasiesärskolan har inte heller tillgång till specialpedagog och specialpedagog ingår inte i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete för gymnasiesärskolans elever. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmännen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Karlstads kommun och Hammarö kommun en anmärkning.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Rektorn ser inte till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar

Motivering

Enligt skollagen ska rektor se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Av gymnasieförordningen framgår att för elever inom gymnasiesärskolan som påbörjat sin utbildning före 1 juli 2013 ska betygskriterierna precisera vilka kunskaper enligt kursplanen som krävs för att få betyget Godkänt respektive Väl godkänt. För den elev som inte uppnår betyget Godkänt ska ett intyg utfärdas om att eleven deltagit i kurser.

Genom dokumentstudier av betygskataloger för gymnasieskolans program har inget annat framkommit än att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Vid dokumentstudier av gymnasiesärskolans betygskataloger framkommer dock att flera elever på handels- och administrationsprogrammet,

som påbörjat sin utbildning före 1 juli 2013, har fått ett betyg som skolan benämner som "D". Av de exempel på intyg som Skolinspektionen tagit del av står att "eleven har deltagit i (namn på aktuell kurs) och har därför erhållit betyget D (Deltagit)." I samtal med rektor framkommer att rektor inte kände till att det i betygskataloger och i intyg används beteckningen "D" som ett betyg för elever som inte nått upp till betyget Godkänt. Av det exempel på betygskatalog som Skolinspektionen tagit del av framgår också att man hänvisar till gymnasieskolans regler kring vilka betygsbeteckningar som får sättas, och inte till de bestämmelser som gäller gymnasiesärskolan. Bortsett från "betyget D" har övriga elever i betygskatalogen fått betyget Godkänt.

Utredningen visar att rektorn inte ser till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar eftersom termen "betyg" används på fel sätt och beteckningen "D" som används kan förväxlas med ett betyg i en skala som inte gäller för elever som påbörjat sin utbildning före 1 juli 2013. Med tanke på att de elever som börjat i gymnasiesärskolan efter 1 juli 2013 har en ny betygsskala från A-E blir användandet av "D" som en beteckning för "deltagit" extra problematiskt även i betygskatalogerna. Eftersom utredningen inte visat något annat än att rutinerna kring och betygssättningen fungerar i övriga avseenden bedöms bristen som mindre allvarlig. Huvudmännen tilldelas därmed en anmärkning och ska åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 14 § skollagen

13 kap. 22-23 §§ gymnasieförordningen (SFS 2010:2039)

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Roland Fallström och undervisningsråd Elisabeth Fogelberg deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Ulrika Foss Rudbeck
Föredragande

Bilaga:
Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.